

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ТА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної
програми «Туризм і рекреація»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
к.е.н., доцент Оксана БЕРЕЗІВСЬКА

О. Березівська

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«УКРАЇНОЗНАВСТВО»**

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ:

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 24 Сфера обслуговування

Спеціальність – 242 Туризм і рекреація

Освітньо-професійна програма – «Туризм і рекреація»

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки – 2, семестр – 4

Компонент освітньо-професійної програми – вибірковий, загальний.

Дні занять – відповідно до розкладу занять.

Консультації – онлайн і офлайн відповідно до графіку консультацій кафедри.

Мова викладання – українська.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА:

Куза Анжела Михайлівна

доцент, кандидат філологічних наук

Контактна інформація:

Адреса: 80381, вул. В. Великого, 1,

м. Дубляни, Львівський район, Львівська область.

e-mail: anzhela.kuza@gmail.com

Телефони: мобільний 0964575403.

Читає освітні компоненти: «Українська мова за професійним спрямуванням», «Риторика та сучасна комунікація».

Викладачка з 32-річним досвідом.

Основні напрями наукових досліджень: сучасна українська лінгвістика, українська релігійна фразеологія, методика викладання української мови за професійним спрямуванням, сучасні українознавчі дослідження в аграрній сфері, українська аграрна наука та освіта, людина, суспільство і природа у контексті глобалізаційних трансформацій.

1. Анотація освітнього компонента.

Освітній компонент «Українознавство» спрямований на формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про Україну як історико-культурний, етнонаціональний, мовний, духовний, суспільно-політичний і державотворчий феномен. Дисципліна розкриває історико-теоретичні та методологічні засади українознавства як науки і навчальної дисципліни, висвітлює основні етапи його становлення та розвитку, а також особливості формування українського народу, нації, держави, культури й національної ідеї.

У межах освітнього компонента вивчаються ключові складові українознавчого знання: Україна як територіальна, етнічна, мовна, культурна та державна цілісність; генеза української державності; процеси націєтворення і державотворення; українська ментальність; особливості культуротворення та культурозбереження; роль релігії, філософії, мистецтва і художньої словесності у розвитку української цивілізаційної традиції. Окрема увага приділяється місцю України у світовому просторі, ролі української діаспори та перспективам розвитку світового українства.

Освітній компонент орієнтований на поглиблення знань про історичний шлях українського народу, формування національної самосвідомості, громадянської відповідальності, поваги до культурної спадщини, державності та духовних цінностей українства. Вивчення дисципліни сприяє усвідомленню тяглості українського історичного процесу, ролі України у світовій історії та сучасних міжнародних відносинах, а також значення української ідентичності в умовах глобалізаційних викликів.

Освітній компонент має міждисциплінарний характер і поєднує знання з історії, культури, філософії, мовознавства, етнології, політології та соціогуманітарних студій. Його вивчення забезпечує формування комплексного бачення українського світу, розвитку аналітичного мислення, національної пам'яті, культурної компетентності та здатності осмислювати сучасні суспільні процеси крізь призму українознавчого підходу.

Освітній компонент «Українознавство» є вибіркоким і належить до циклу загальної підготовки за освітньою програмою «Туризм і рекреація»

спеціальності 242 Туризм і рекреація галузі знань 24 Сфера обслуговування, яка викладається в 4 семестрі в обсязі 3 кредити. Підсумковий контроль – залік.

2. Мета та завдання освітнього компонента.

Метою освітнього компонента «Українознавство» є вдосконалення гуманітарної підготовки здобувачів вищої освіти та виховання гідного громадянина-патріота України на основі формування цілісного об'єктивного уявлення про основні ментально-філософські, історико-політологічні та суспільно-економічні факти, процеси, явища української історії; суть історичного процесу, роль історичних персоналій у його творенні; шляхи та етапи розвитку історичних процесів на українських землях.

Основними завданнями освітнього компонента «Українознавство» є:

1. виявляти розуміння людської сутності, понять життя і смерті, добра і зла, прекрасного і потворного; досвід поколінь та історичні (соціальні, політичні, морально-етичні, естетичні) уроки розвитку української людини, родини, етносу, нації, природи, мови, держави, культури;
2. сприяти розкриттю причин, тенденцій, наслідків історичного розвитку, а також здатності до аналізу й синтезу почуттів, знань, досвіду, волі;
3. формувати в студентів громадянські якості та ідеали;
4. готувати покоління до самостійного життєвого вибору, шляху та перспектив майбутнього, пізнання й самопізнання, творення й самотворення особистості, схильної й спроможної бути в гармонії з іншими людьми, з довкіллям, із власним «Я» (внутрішнім світом) і поєднувати особисті інтереси з громадянськими, національно-державними та загальнолюдськими, сприяти виробленню високих суспільних, державних, гуманістичних, духовно-культурних ідеалів, морально-етичних та естетичних критеріїв і принципів життєдіяльності людей;
5. засвоювати уроки розвитку української етнонації, держави, природи, мови, культури, долі, ментальності; бачити причини успіхів і невдач, розквіту і занепаду, слави і ганьби; наслідки міжнародної взаємодії та перспективи;
6. робити висновки з історичних уроків, співвідносні з проблемами життя народу і своїм власним життям;
7. на основі аналізу уроків минулого та сучасного робити власний життєвий вибір, зміст і форми життєдіяльності, критерії та ідеали поведінки;
8. бути готовими до здійснення історичної місії – України (українства) і власної особистісної, на основі переконання: міра розвитку, поступу, могутності нації, держави, людства – мудра й добра, сповнена гідності й честі, високоморальна людина.

3. Пререквізити: Українська мова за професійним спрямуванням, Історія України.

4. Постреквізити: Сервісологія, Поведінка споживача.

5. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм і рекреація» вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	К02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухомої активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Фахові (спеціальні) компетентності	К19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів. К24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.
Програмні результати навчання	ПР11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами) на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності. ПР13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.

6. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Всього годин	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Семестр	4	4
Кількість кредитів/годин	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи	48	10
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	16	4
• практичні заняття, год.	32	6
• лабораторні заняття, год.	-	-
• семінарські заняття, год.	-	-
Усього годин самостійної роботи	42	80
Форма контролю	залік	залік

7. Дидактична карта освітнього компонента

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	л		п	лаб.	інд.	с. р.	
Тема 1. Українознавство як наука і навчальна дисципліна	11	2	4			5	11	0,5	0,5			10
Тема 2. Становлення та основні етапи розвитку українознавства	11	2	4			5	11	0,5	1			9,5
Тема 3. Україна як цілісність: територіальний та етніонаціональний виміри	11	2	4			5	11	0,5	0,5			10
Тема 4. Походження українського народу. Національна ідея.	12	2	4			6	12	0,5	1			10,5
Тема 5. Процес українського культуротворення та культурозбереження	11	2	4			5	11	0,5	0,5			10
Тема 6. Державотворчий та націєтворчі процеси в Україні	11	2	4			5	11	0,5	1			9,5
Тема 7. Державотворчий і націєтворчий процеси.	11	2	4			5	11	0,5	0,5			10
Тема 8. Українство у світі. Українська перспектива	12	2	4			6	12	0,5	1			10,5
Усього годин	90	16	32			42	90	4	6			80

8. Перелік соціальних, універсальних, “м’яких” навичок (soft skills)

1. **Критичне мислення** – здатність аналізувати історичні, культурні та суспільно-політичні процеси, зіставляти різні наукові підходи та формувати обґрунтовані висновки щодо розвитку України й українства.
2. **Аналітичне мислення** – уміння системно осмислювати явища української історії, культури, державотворення та націєтворення у взаємозв’язку з сучасними суспільними процесами.
3. **Громадянська відповідальність** – усвідомлення значення державності, національної єдності, суспільної солідарності та особистої причетності до збереження й розвитку України.
4. **Національна самосвідомість** – здатність усвідомлювати власну належність до українського культурного й історичного простору, поважати національні цінності, традиції та символи.
5. **Культурна компетентність** – уміння розуміти особливості української культури, традицій, мови, духовної спадщини та коректно інтерпретувати їх у професійному й суспільному середовищі.
6. **Ціннісна орієнтованість** – здатність спиратися на гуманістичні, демократичні, національні та загальнолюдські цінності у процесі навчання, комунікації та прийняття рішень.
7. **Інформаційна грамотність** – уміння працювати з науковими, історичними, культурологічними та публіцистичними джерелами, критично оцінювати їхню достовірність і відокремлювати факти від маніпуляцій.
8. **Комунікативна компетентність** – здатність чітко й аргументовано висловлювати думки щодо українознавчої проблематики в усній і письмовій формах.
9. **Міжкультурна чутливість** – уміння розуміти місце української культури у світовому контексті, поважати культурне різноманіття та вести конструктивний діалог у багатокультурному середовищі.
10. **Емпатія** – здатність розуміти історичний досвід, духовні цінності та культурні почуття інших людей і спільнот, зокрема в контексті національної пам’яті та суспільної травми.
11. **Толерантність до різних поглядів** – уміння коректно сприймати альтернативні підходи до історичних, культурних і суспільних явищ, дотримуючись принципів наукової доброчесності та поваги.
12. **Здатність до самоідентифікації** – уміння осмислювати власну культурну, мовну, громадянську та національну належність у контексті розвитку українського суспільства.
13. **Соціальна адаптивність** – здатність орієнтуватися в сучасних суспільних процесах, реагувати на зміни в гуманітарному, культурному й громадянському просторі України.
14. **Командна взаємодія** – уміння співпрацювати під час виконання навчальних, дослідницьких і проектних завдань, пов’язаних із вивченням українознавчої проблематики.
15. **Рефлексивність** – здатність осмислювати власні погляди, переконання та цінності, співвідносити їх із національним історичним досвідом і сучасними викликами.
16. **Етичність мислення і поведінки** – дотримання принципів поваги до історичної правди, культурної спадщини, національної гідності та академічної доброчесності.

17. **Патріотична свідомість** – готовність виявляти повагу до України, її державності, мови, культури, традицій і суспільних інтересів у навчальній та професійній діяльності.
18. **Здатність до суспільного діалогу** – уміння брати участь в обговоренні питань національної пам'яті, культури, ідентичності та державного розвитку на засадах аргументованості й взаємної поваги.
19. **Креативність у гуманітарному мисленні** – здатність знаходити оригінальні підходи до осмислення культурних, історичних і національних явищ, пропонувати нові форми актуалізації української спадщини.
20. **Самоосвітня компетентність** – готовність до самостійного поглиблення знань про Україну, її історію, культуру, державність і світове українство впродовж усього життя.

Формат освітнього компонента – проведення лекцій і практичних занять та консультацій для кращого розуміння тем; виконання самостійної роботи здобувачами; проведення наукових досліджень та опублікування їх результатів (написання статей, тез конференцій, доповідей круглих столів і семінарів).

В карантинних умовах COVID-19 та воєнного стану в Україні допускається проведення лекцій і практичних занять у дистанційній формі з використанням платформ: Moodle, Microsoft Teams, Zoom, Skype, Viber.

9. Форми та методи навчання.

Лекційні заняття обов'язково супроводжуються мультимедійною презентацією і відбуваються у таких формах: лекція-діалог (лекція-бесіда), лекція-візуалізація, лекція-дискусія, проблемна лекція, лекція із запланованими помилками тощо. Практичні та семінарські заняття відбуваються у таких формах: робота в групах, мозкова атака, презентація, ділова гра, семінар-дискусія і т.д.

Стейкхолдери, практики, представники туристичного бізнесу, фахівці, залучені до викладання освітніх компонентів.

До викладання освітнього компонента долучаються представники органів державної виконавчої влади в галузі туризму, державних та приватних туристичних підприємств, туристичних кластерів, операторів, національних парків, підприємств готельно-ресторанного бізнесу, за участю яких проводяться так звані гостьові або виїзні заняття.

Остаточна оцінка розраховується наступним чином:

Види оцінювання	Кількість балів
Тема 1. Українознавство як наука і навчальна дисципліна	12
Тема 2. Становлення та основні етапи розвитку українознавства	13
Тема 3. Україна як цілісність: територіальний та етнонаціональний виміри	12
Тема 4. Походження українського народу. Національна ідея.	13
Тема 5. Процес українського культуротворення та культурозбереження	12
Тема 6. Державотворчий та націєтворчі процеси в Україні	13
Тема 7. Державотворчий і націєтворчий процеси.	12
Тема 8. Українство у світі. Українська перспектива	13
Разом	100 балів

Підсумкова оцінка з освітнього компонента “Українознавство” виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики, підсумкової атестації	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Окремі теми або освітній компонент можуть бути перезараховані на підставі результатів навчання за неформальною або інформальною освітою.

Методи контролю та оцінювання

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей здобувачів).

2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка (письмове опитування, підготовка різних відповідей, рефератів, підготовка презентацій; написання та опублікування тез конференцій, доповідей круглих столів, семінарів, контрольні роботи (з конкретних питань тощо).

3. Практична перевірка (проведення опитування, здійснення моделювання ситуацій, складання моделей, виконання практичного завдання, аналіз виробничої інформації і т. д.).

4. Стандартизований контроль (тести).

5. Самоконтроль (самооцінка здобувача вищої освіти якості засвоєного навчального матеріалу з освітнього компонента в цілому, змістовного модуля чи окремої теми на основі передбачених у методичних рекомендаціях питань для самоконтролю).

6. Самооцінка (передбачає критичне ставлення здобувача до своїх здібностей і можливостей, об’єктивне оцінювання досягнутих результатів).

Види контролю: поточний контроль та залік.

10. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Ажнюк Б. Українська мова на тлі деколонізації і глобалізації // Мовознавство. 2001. № 3. С. 6–9.

2. Баган О. Українська культура: звідки і куди // Українські проблеми. 1995. № 2. С. 41–48.
3. Білецький В., Радчук В. Мова і консолідація суспільства в націю // Слово і час. 1998. № 12. С. 81–86.
4. Борисенко В. Традиції і життєдайність етносу на матеріалах святково-обрядової культури українців. К., 2000.
5. Братко-Кутинський О. Феномен України. К., 1996.
6. Воропай О. Звичаї нашого народу. К., 1993.
7. Голубенко П. Україна і Росія у світлі культурних взаємин. К., 1993.
8. Державність української мови і мовний досвід світу. Матеріали міжнародної конференції. К., 2000.
9. Донцов Д. Дух нашої давнини. Дрогобич, 1991.
10. Енциклопедія сучасної України. Т. 1–6. К., 2001–2007.
11. Енциклопедія українознавства. За ред. В. Кубійовича. Загальна частина. Перевидання в Україні. Т. 1–3. К., 1995.
12. Енциклопедія українознавства. За ред. В. Кубійовича. Словникова частина. Перевидання в Україні. Т. 1–11. Львів, 1993–2000, 2003.
13. Єфремов С. Історія українського письменства. Видання четверте, з адмінами й додатками. Т. I. Нью-Йорк, 1991.
14. Мала енциклопедія етнології / НАН України. Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького; Ред.кол.: Ю. Римаренко (відп. ред.) та ін. К., 1996.
15. Масенко Л. Мова і політика. К., 1999.
16. Мойсеїв І. Храм української культури (філософія семіосфери). К., 1995.
17. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. К., 1997.
18. Попович М. Нарис історії культури України. К., 1998.
19. Радевич-Винницький Я. Глобалізація і мовно-інформаційний простір в Україні. Дрогобич, 2005.
20. Таланчук О. Українознавство. Усна народна творчість. К., 1998.
21. Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду. К., 2005.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:

– Наукова бібліотека Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, м. Дубляни, вул. В. Великого, 1.

– Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України, вул. Стефаника, 2; тел. 74-43-72.

– Львівська обласна наукова бібліотека, просп. Шевченка, 13; тел. 74-02-26.

– Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. Відділ, вул. Драгоманова, 17; тел. 296-42-41.

–Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки, вул. Мулярська, 2а;
тел.72-05-81.

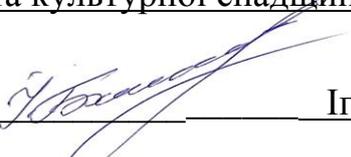
2. Електронні інформаційні ресурси мережі інтернет:

1. Віртуальне навчальне середовище ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького.
URL: <https://moodle.lnup.edu.ua/>

2. Офіційний сайт Президента України. URL:
<http://www.president.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL:
<https://www.rada.gov.ua/>

Силабус освітнього компонента розглянутий та схвалений
на засіданні кафедри соціальної сфери та культурної спадщини

Протокол №1 від 25 серпня 2025 року
В.о. завідувача кафедри _____ Ігор БАРАН

Погоджено навчально-методичною комісією
спеціальності Туризм і рекреація
Протокол № 1 від 27 серпня 2025 року
Голова НМКС _____ Оксана КРУПА

Затверджено рішенням навчально-методичної
ради факультету землепорядкування та
інфраструктурного розвитку
Протокол №1 від 28 серпня 2025 року
Голова НМРФ _____ Павло КОЛОДІЙ